

GEKNIPT

‘Al jaren ontbreekt het justitie aan een **collectieve visie** over de weg die we willen behandelen. We moeten de hele gerechtelijke keten grondig durven door te lichten. Al jaren voer we discussies. Bijvoorbeeld of magistraten zich meer moeten specialiseren of eerder van alle markten thuis moeten zijn. Nu zijn de meningen daarover zeer verdeeld. Maar als we een consensus weten te bereiken, kan niemand die zomaar naast zich neer leggen’

Geert Vervaeke, voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie, over het toeverleg dat het organiseert over de toekomst van de Belgische justitie.

De Tijd, 16 november

‘Maanden legislatieve inertie en bestuurlijke besluiteloosheid is desastreus, en vooral in een tijdperk waarin Justitie zo bangelijk ziek is. (...) De **kankergezwellen** bestaan echter al jaren en zijn door de verschillende ministers van Justitie niet of minstens niet voldoende aangepakt. (...). Tijd voor hervormers. Laat ze in stilte werken, best ‘ver van huis’.

Walter Van Steenbrugge, strafpleiter

De Morgen, 26 november

‘Hun [de advocaten] deontologie gebiedt hen **telkens weer uitstel** te vragen, maar ik word er samen met mijn confraters wel telkens weer mee geconfronteerd.’

Freddy Troch, voorzitter van de rechtbank van Dendermonde

De Standaard, 21 november

TAALTIP

Ik laat u geworden

Zowel op het vlak van briefconventies als van de invloed van het Frans in onze rechtstaal is er nog veel werk aan winkel. Dat blijkt uit een brief die ik vorige week in handen kreeg. De brief van een advocatenkantoor met een ronkende Latijnse naam en een mooi logo, was gericht aan een cliënt en bevatte het arrest van het hof van beroep in de zaak van die cliënt, samen met een eerdere brief van het hof van beroep waarin een ambtshalve uitstel van de uitspraak werd aangekondigd.

Dat de brief gericht was aan ‘Mevrouw PAALTJENS Petra’ en dat na de aanspreking in dikke vette letters stond te lezen ‘O/Ref.: [...] U/Ref.’ laten we maar buiten beschouwing. Beide zaken gaan in tegen de conventies, maar storen de leesbaarheid niet. Dat kan niet gezegd worden van de ene zin die de hoofdtekst van de brief vormt en die ik u niet wil onthouden:

‘Ik laat U ingesloten eerst en vooral een copie geworden van de brief die ik ontving waarbij aan mij werd gemeld dat de zaak zou uitgesproken worden op 5 december en anderzijds in bijlage het tussengekomen arrest.’

In deze zin gaat zowat alles mis, zowel wat de communicatie als wat de correctheid van de taal betreft. Laten we met dat laatste beginnen. Eerst wat kleinigheidjes: copie spel je correct kopie, dus niet met een c, en in een brief hoeft U niet meer met een hoofdletter.

Erger wordt het als we naar de formulering zelf kijken. ‘Ik laat u kopie geworden’ is een totaal on-Nederlandse uitdrukking, die letterlijk uit het Frans kon zijn vertaald (‘Je vous fais parvenir...’). Een tweede voorbeeld van een dergelijke gallicistische formulering is het mooie ‘het tussengekomen vonnis’. Voor een niet-jurist is het woord tussengekomen daar totaal onbegrijpelijk. Maar ook voor een jurist heeft het geen betekenis: het is overgenomen uit het Frans, waar dergelijke deelwoordconstructies tot het taaleigen en tot de verzorgde schrijftaal behoren. Een betere vertaling van ‘l’arrêt intervenu’ zou kunnen zijn ‘het uitgesproken arrest’ of ‘het gevelde arrest’, maar eigenlijk hoeft ‘intervenue’ helemaal niet vertaald te worden, laat staan dat je het in een origineel Nederlandse tekst moet overnemen.

Als we verder helemaal correct Nederlands willen schrijven, hoort er ook ‘als bijlage’ en niet ‘in bijlage’ te staan. De brief is immers de bijlage, hij zit niet nog eens in een bijlage. En de correcte volgorde van de werkwoorden is niet ‘zou uitgesproken worden’ maar wel ‘zou worden uitgesproken’ of ‘uitgesproken zou worden’. Het voltooid deelwoord staat nooit tussen de hulpwerkwoorden, maar altijd ervoor of erna.

Als uitsmijter: in een dergelijke zin heb je geen ‘enerzijds - anderzijds’ nodig. De zin is voldoende kort zodat je niet expliciet hoeft aan te geven dat er twee elementen zijn. Bovendien is hier geen sprake van een echte tegenstelling tussen beide elementen. In gevallen zoals dit hier wordt ‘enerzijds-anderzijds’ een modieus cliché of zelfs een vervelende stoplap.

Over het communicatief vlak leest u de volgende keer meer.

Karl Hendrickx

Taaladviseur Rekenhof

Tentoonstellen kinderporno ook zonder bewijs van raadpleging of download strafbaar

Onlangs besliste de correctionele rechtbank van Leuven dat voor het strafbare tentoonstellen en verspreiden van kinderporno een loutere terbeschikkingstelling volstaat. Het effectief raadplegen of downloaden door derden moet niet bewezen worden.

Bjorn Ketels

Bij een huiszoeking wegens een klacht over kindermisbruik treft de politie op de pc van een verdachte porno met minderjarigen aan en het uitwisselingsprogramma LimeWire. Via die P2P-software kunnen bestanden gedownload en gedeeld worden. In deze zaak bevond het pornomateriaal zich in de zoge-

geen enkel bewijs voorhanden was dat andere ‘consumenten’ de gedeelde files ook effectief geraadpleegd of gedownload hadden. De rechters hielden met dat bezwaar geen rekening. Zo’n bewijs is helemaal niet noodzakelijk om iemand schuldig te verklaren aan het door artikel 383bis Sw. strafbare tentoonstellen en verspreiden. Het volstaat ruimschoots dat de kinderpornobestanden vrij ter beschikking gesteld zijn aan mogelijke gebruikers.

© Belga

naamde *shared directory*. Bijgevolg konden andere LimeWire-gebruikers de data makkelijk raadplegen of binnenhalen. Op basis van de vaststellingen achtte de correctionele rechtbank van Leuven zowel het bezit als de tentoonstelling en verspreiding van kinderporno bewezen. Over het bezit bestond alvast weinig discussie. De verklaringen van de beklagde en het gerechtelijk dossier waren daaromtrent zonneklaar. Over de tweede tenlastelegging, waarvoor de wet in aanmerkelijk hogere straffen voorziet, gaf de betrokkene zich niet zomaar gewonnen. Hij argumenteerde dat er

ARTIKEL 383BIS SW.

In België bestaat de specifieke strafbaarstelling van de zedenschennis door kinderpornografische beeld dragers pas sinds de wet van 13 april 1995. Ter zake vervulde vooral de parlementaire onderzoekscommissie mensenhandel een katalysatorfunctie. Ambitie was zowel de vraag- als de aanbodzijde aan te pakken om zo het seksueel misbruik van kinderen te counteren. De wet van 28 november 2000 scherpte de bepaling wat aan.

Artikel 383bis Sw. bestraft nu iedereen die zinnebeelden, voorwerpen, films, foto's, >

a Wolters Kluwer business

COLOFON

KERNREDACTIE:

Ruth Boone (eindredacteur), Ingrid Moriau (eindredacteur)

WETENSCHAPPELIJK COMITÉ:

Rogier de Corte (voorzitter) Willy van Eeckhoutte, Antoine Doolaage, Serge Gutwirth, Patrick Humblot, Mark Lambrechts, Jules Stuyck

VASTE MEDEWERKERS:

Eva Brems, Eric Brewaeys, Paul De Hert, Bertel De Groot, John De Wit, Joris Deene, Steven Dewulf, Filip Dorssemont, Godfried Geudens, Karl Hendrickx, Patrick Herbots, Frank Judo, Dirk Leestmans, Evelyne Maes, Jürgen Millen, Didier Pacquée, Jonas Riemslagh, Bruno Schoenaerts, Anneleen Van Bossuyt, Eddy van Camp, Walter Van Gerven, Wouter Vandenhole, Steven Vandromme, An Vermeersch, Gerd Verschelden, Stefaan Voet, Dirk Voorhoof

FOTOGRAFIE:

Elisabeth Broekaert, Gert Cools, Firmin De

Maitre, Diégo Franssens, Sven Schoukens, Frederik Van Allemeersch, Wouter Van Vaerenbergh

ONTWERP LAY-OUT:
Brussels Lof

UITGEVER:
Danny Ballet

REDACTIEADRES:

Kluwer - De Juristenkrant
Ruth Boone, Motstraat 30, 2800 Mechelen,
Tel.: 015/36.15.89 - Fax: 015/36.16.96
E-mail: juristenkrant@wkb.be

PRIJZEN:

(incl. BTW en verzendkosten)
Jaarabonnement 2007: € 56,46
(VJV-leden betalen ook € 56,46
maar krijgen € 10 korting op het VJV-lidgeld
Info secretariaat VJV: Yolanda Vanden Bosch,
tel. 03/248.65.61 en fax. 03/248.09.75)

VOOR VRAGEN OVER ABONNEMENTEN:

Klantenservice Kluwer Uitgevers
Tel.: 0800/14 500 (gratis nummer)
e-mail: info@kluwer.be

ADRESWIJZIGING:

Bij wijziging van adres, een verbeterd

adresetiket terugzenden a.u.b.

ADVERTENTIES:

Kluwer Regie
Motstraat 30
2800 Mechelen
Tel.: 0800/30 145 (gratis nummer)
Tel.: 015/78.76.15
Fax: 015/36.15.94
E-mail: info@kluwerregie.be

ADVERTISING MANAGER:

Francine Geyskens

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Claudine Weyn, Motstraat 30, 2800 Mechelen
Behoudens de uitdrukkelijk bij Wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder uitdrukkelijk voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Genderwet onder vuur

> dia's of andere beeldragers met houdingen dan wel seksuele handelingen met een pornografisch karakter waarbij minderjarigen betrokken zijn of voorgesteld worden: (a) tentoonstelt, verkoopt, verhuurt, verspreidt, uitzendt of overhandigt, (b) met het oog op de handel of de verspreiding vervaardigt, in voorraad heeft, invoert, doet invoeren, aan een vervoer- of distributieagent overhandigt of (c) bezit. Dat enige commerciële structuur ontbreekt, is volstrekt irrelevant. De bepaling viseert ook particulieren.

STAP TE VER

Het strafbare bezit is ruim en omvat onder meer het bewuste bezit - niet noodzakelijk de eigendom - van kinderporno op een harddisk. Internetgebruikers die zulke bestanden downloaden, vallen daaronder. Een algemeen opzet (wetens en willens handelen) volstaat. Gezien het duidelijke bewijsmateriaal, verklaarde de correctionele rechtbank deze tenlastelegging terecht aangetoond.

De rechtbank achtte ook de tentoonstelling en verspreiding bewezen. Zonder twijfel zijn beide begrippen op de internettechnologie toepasbaar. Toch loont het de moeite kort op hun draagwijdte in te zoomen.

Mijn inziens is er inderdaad verspreiding, al geeft de 'consument' zelf de opdracht om de data tot zich te nemen. Het begrip omvat immers het ter beschikking stellen, namelijk het binnen het bereik van anderen brengen. Het is van geen tel dat het daadwerkelijk bekijken van de betrokken beelden nog hulpmiddelen of toestellen vereist.

Daarentegen kan de keuze voor het concept 'tentoonstellen' niet helemaal overtuigen. Volgens een cassatiearrest van 3 februari 2004 moet onder verspreiden of tentoonstellen ook het louter aanleggen op een website van hyperlinks die slechts naar online kinderporno verwijzen, begrepen worden. Traditioneel moet dat begrip echter geïnterpreteerd als het 'met eender welk middel *vertonen van het met de goede zeden strijdige materiaal* aan een publiek' (denken we bijvoorbeeld aan de projectie of voorstelling van films, licht- of televisiebeelden op een openbare of private plaats).

In dat opzicht gaan zowel het Hof van Cassatie als de Leuvense rechtbank in hun interpretatie een stap te ver. Bij gebrek aan een rechtstreekse visuele waarneming van het materiaal, is er mijn inziens in beide gevallen simpelweg geen sprake van een tentoonstelling.

Wellicht was een verdere verwarring vermeden, als de correctionele rechters zich in hun vonnis beperkt hadden tot het (afdoende) begrip verspreiden. Wilden ze per se toch naar *twee* concepten uit één en dezelfde kwalificatie verwijzen, dan was het correcter geweest voor het containerbegrip 'overhandigen' te opteren. Potentieel was zelfs de kwalificatie 'in voorraad hebben van' kinderporno, als voorbereiding op handel of verspreiding, zonder dat er effectief sprake van moet zijn, een haalbare kaart. Daaronder begrijpen jurisprudentie en doctrine het ter beschikking houden voor een derde en dat met een handels- of verspreidingsoogmerk. In dat geval had het parket evenwel een bijzonder opzet moeten aantonen, terwijl het nu met het bewijs van het loutere wetens en willens kon volstaan.

(De auteur is jurist en criminoloog en heeft een doctoraatsbursaal (BOF) bij het Institute for International Research on Criminal Policy aan de Universiteit Gent (www.ircp.org))

Corr. Leuven 20 februari 2007, T. Strafr. 2007, 321, noot

Volksvertegenwoordiger Bart Tommelein (Open Vld) heeft op 22 november een wetsvoorstel ingediend om de verzekeringen een uitzondering te geven op de 'genderwet', de antidiscriminatiewet voor mannen en vrouwen. De Kamer behandelt het voorstel bij hoogdringendheid.

John De Wit

De genderwet van 10 mei 2007 verbiedt iedere discriminatie tussen mannen en vrouwen. Als mannen of vrouwen een verzekeringspolis afsluiten, mag hun geslacht geen rol spelen bij de berekening van de premie die ze moeten betalen. Momenteel houden de verzekeringen wel rekening met het geslacht. Assuralia, de koepel van de verzekeringsondernemingen, wil dat zo houden, en wil een uitzondering voor de levens-, de ongevallen- en de hospitalisatieverzekering. In de eerste twee gevallen betalen de vrouwen nu een lagere premie omdat ze acht jaar langer leven dan mannen (en omdat de sterftেকans van mannen tussen 30 en 70 jaar zo'n 50 procent hoger is dan die van vrouwen) en omdat ze tot hun

dertigste beduidend minder ongevallen hebben. In het derde geval betalen de mannen nu een lagere premie omdat vrouwen meer naar dokters en klinieken gaan (zonder hun zwangerschappen mee te tellen).

Assuralia stelt dat bijna alle Europese landen een uitzondering hebben gevraagd. Als die uitzondering er in België niet komt, zullen buitenlandse verzekeraars hier de Belgische verzekeringen wegconcurreren.

Bovendien zullen de tarieven beduidend verhogen voor personen die nu een goedkope premie hebben. Ze zullen worden opgetrokken naar het hoogste niveau, aldus Assuralia.

De MR en de Open Vld volgen de redenering en dienden respectievelijk in de Senaat (Dominique Tilmans) en in de Kamer (Bart Tommelein) een wetsvoorstel in om aan de ver-

zekeringen een zo ruim mogelijke uitzondering op de genderwet te geven. Tussen beide voorstellen zijn er grote verschillen: Tilmans voert gewoon een algemene uitzondering op de genderwet in voor de verzekeringen, terwijl Tommelein zich veel strikter houdt aan de Europese richtlijn en de uitzondering beperkt tot de drie takken die Assuralia vraagt. De uitzondering moet ten laatste op 21 december 2007 worden aangevraagd bij de Europese Commissie. Dat moet daar gebeuren omdat de genderwet de omzetting is van een Europese richtlijn. Daarom besloot de Kamer om het voor-

stel-Tommelein bij hoogdringendheid te behandelen. Alleen de PS en de sp.a stemden tegen de hoogdringende behandeling.

Ondertussen houdt de Senaat hoorzittingen over het voorstel-Tilmans (zie hiernaast). Het Adviescomité voor de Gelijkheid van Mannen en Vrouwen brengt maandag een advies uit, en daar wachtten beide Kamers op bij het ter perse gaan.

(De auteur is redacteur Justitie bij Gazet van Antwerpen)

www.gva.be/experts

Standpunten

1. Consumentenorganisaties

De consumentenorganisaties zijn tegen een uitzondering voor de verzekeringen op de genderwet. 'Niet discrimineren op basis van geslacht is voor ons een belangrijke regel. Die moet behouden blijven. De verzekeringen moeten hun premies niet variëren op basis van factoren die mensen niet in de hand hebben, zoals geslacht of leeftijd. Ze moeten hun premies verschillend maken op grond van criteria waaraan de consument zelf iets kan doen, zoals roken, alcoholgebruik, gevaarlijk rijden', volgens Ivo Mechels van Test-Aankoop. Volgens hem moeten de verzekeringen ook niet met gemiddelden werken, maar moeten ze de hoogte van de premies berekenen op basis van het individueel gedrag.

Test-Aankoop betwist ook dat de Belgische verzekeringen door de buitenlandse zullen worden weggeconcurrerd. 'Eerst en vooral veronderstelt dat scenario een volledig transparante markt: iedere consument en makelaar moet weten dat die buitenlandse premies goedkoper blijven, maar dat is niet zo. Maar vooral: de buitenlandse verzekeringen moeten ook in België de Belgische wet op de verzekeringscontracten en de Belgische genderwet respecteren.'

2. Vrouwenorganisaties

De Nederlandstalige Vrouwenraad is tegen iedere seksediscriminatie bij verzekeringspremies. Volgens de Vrouwenraad is het huidige tariefensysteem discriminerend en is het goed dat het wordt afgeschaft. De Vrouwenraad stelde dat België geen uitzondering meer kan toestaan aan de verzekeringen. 'De genderwet is al goedgekeurd en België heeft toen beslist om aan de verzekeringen geen uitzondering te geven. Het 'standstill-principe' zegt dat men het bestaande niveau van bescherming tegen discriminatie niet meer mag verlagen', zo luidde het.

3. Deskundigen

Yves Thiery, doctor in het handelsrecht aan de KULeuven, meent dat België de uitzondering voor verzekeringen nu nog wel kan aanvragen, maar hij voegde er aan toe dat alle verzekeringen die voor 21 december 2007 zijn aangegaan en waarbij iemands geslacht medebepalend is om de premie te berekenen, automatisch ongeldig worden als de verzekeringen geen uitzondering krijgen. Bovendien volstaat het volgens Thiery niet om gewoon een uitzondering voor verzekeringen te vragen: België moet dat verzoek overtuigend motiveren. En dat doet het voorstel-Tilmans volgens hem niet.

De twee redenen waarom het voorstel-Tilmans een uitzondering voor de verzekeringen wil (een bedreiging van de concurrentiepositie van de Belgische verzekeringen en een verhoging van alle premies als de Belgische verzekeringen geen uitzondering krijgen), zijn geen goede motieven, omdat ze wellicht in de praktijk niet zullen gebeuren. De concurrentiepositie wordt volgens Thiery niet bedreigd omdat bedrijven uit landen die de uitzondering wel hebben toegestaan, zich in België nog altijd aan de Belgische verzekeringswet en aan de Belgische genderwet moeten houden.

Verder is de genderwet gewoon dwingend, het is een loi de police, van toepassing als er een effectieve band met het Belgische recht kan worden aangetoond. De genderwet is ook geen schending van de Europese regels over het vrij verkeer van goederen en diensten. Hij zet gewoon een Europese richtlijn om. Bovendien, zo stelt Thiery, als het voorstel-Tilmans wet wordt, mogen verzekeringen aan vrouwen hogere premies voor hospitalisatieverzekeringen aanrekenen omdat ze door hun zwangerschappen meer naar de dokter en de kliniek moeten. Discriminatie op grond van zwangerschap en moederschap kan echter niet. Een verschillende behandeling van mannen en vrouwen kan alleen als ze proportioneel is en als het

geslacht een bepalende factor is bij de beoordeling van het risico. Die beoordeling moet gebeuren op basis van 'nauwkeurige actuariële en statistische gegevens'. Geen van die vereisten zijn voldaan in het voorstel-Tilmans.

4. Politici

Of de uitzondering er alsnog komt is onzeker. De socialisten en de groenen zijn tegen een uitzondering voor de verzekeringen, de Vlaamse liberalen zijn intern verdeeld. Het voorstel van kamerlid Bart Tommelein om een algemene uitzondering mogelijk te maken, wordt bijvoorbeeld in de Senaat niet gesteund door Margriet Hermans.

CD&V is evenmin happig op een uitzondering. Senatrice Sabine de Béthune: 'Hooguit zou er een uitzondering kunnen komen voor maximum twee jaar in de sector leven, maar alleen om de verzekeringen toe te laten om zich aan te passen aan de genderwet. Van het principe van de gelijke behandeling wil CD&V niet afwijken'.

Maar bij het ter perse gaan was ook CD&V nog verdeeld, want onder anderen Liesbeth Van der Auwera en Tony Van Parys wilden verder gaan in de richting van een uitzondering. Peter Logghe van het VB steunt Tommelein.

In de wandelgangen wordt ondertussen gefluisterd dat de verzekeringen deze uitzondering al probeerden te krijgen toen het aanvankelijke wetsontwerp in 2005 werd voorbereid. Maar minister van Economie Marc Verwilghen (Open Vld) kon niet opboksen tegen de macht van Laurette Onkelinx (PS) en Christian Dupont (PS). Omdat het toen mislukt is, zouden de verzekeringen het nu nog een keertje willen proberen. Maandag 3 december formuleert het adviescomité voor Gelijke Kansen van de Senaat een advies en daarna gaan de debatten tegelijk in beide Kamers voort. Het is zeer de vraag of de uitzondering nog voor 21 december in het staatsblad zal kunnen staan. (JDW)